

een kleine geschiedenis

valen

tiijn

van interamna

MONK
COLLECTIVE

1. Chiesa S. Paolo
 2. Chiesa S. Maria
 3. Chiesa S. Andrea
 4. Chiesa S. Francesco
 5. Chiesa S. Maria
 6. Chiesa S. Andrea
 7. Chiesa S. Francesco
 8. Chiesa S. Maria
 9. Chiesa S. Andrea
 10. Chiesa S. Francesco
 11. Chiesa S. Maria
 12. Chiesa S. Andrea
 13. Chiesa S. Francesco
 14. Chiesa S. Maria
 15. Chiesa S. Andrea
 16. Chiesa S. Francesco
 17. Chiesa S. Maria
 18. Chiesa S. Andrea
 19. Chiesa S. Francesco
 20. Chiesa S. Maria
 21. Chiesa S. Andrea
 22. Chiesa S. Francesco
 23. Chiesa S. Maria
 24. Chiesa S. Andrea
 25. Chiesa S. Francesco
 26. Chiesa S. Maria
 27. Chiesa S. Andrea
 28. Chiesa S. Francesco
 29. Chiesa S. Maria
 30. Chiesa S. Andrea
 31. Chiesa S. Francesco
 32. Chiesa S. Maria
 33. Chiesa S. Andrea
 34. Chiesa S. Francesco
 35. Chiesa S. Maria
 36. Chiesa S. Andrea
 37. Chiesa S. Francesco
 38. Chiesa S. Maria
 39. Chiesa S. Andrea
 40. Chiesa S. Francesco
 41. Chiesa S. Maria
 42. Chiesa S. Andrea
 43. Chiesa S. Francesco
 44. Chiesa S. Maria
 45. Chiesa S. Andrea
 46. Chiesa S. Francesco
 47. Chiesa S. Maria
 48. Chiesa S. Andrea
 49. Chiesa S. Francesco
 50. Chiesa S. Maria
 51. Chiesa S. Andrea
 52. Chiesa S. Francesco
 53. Chiesa S. Maria
 54. Chiesa S. Andrea
 55. Chiesa S. Francesco
 56. Chiesa S. Maria
 57. Chiesa S. Andrea
 58. Chiesa S. Francesco
 59. Chiesa S. Maria
 60. Chiesa S. Andrea
 61. Chiesa S. Francesco
 62. Chiesa S. Maria
 63. Chiesa S. Andrea
 64. Chiesa S. Francesco
 65. Chiesa S. Maria
 66. Chiesa S. Andrea
 67. Chiesa S. Francesco
 68. Chiesa S. Maria
 69. Chiesa S. Andrea
 70. Chiesa S. Francesco
 71. Chiesa S. Maria
 72. Chiesa S. Andrea
 73. Chiesa S. Francesco
 74. Chiesa S. Maria
 75. Chiesa S. Andrea
 76. Chiesa S. Francesco
 77. Chiesa S. Maria
 78. Chiesa S. Andrea
 79. Chiesa S. Francesco
 80. Chiesa S. Maria
 81. Chiesa S. Andrea
 82. Chiesa S. Francesco
 83. Chiesa S. Maria
 84. Chiesa S. Andrea
 85. Chiesa S. Francesco
 86. Chiesa S. Maria
 87. Chiesa S. Andrea
 88. Chiesa S. Francesco
 89. Chiesa S. Maria
 90. Chiesa S. Andrea
 91. Chiesa S. Francesco
 92. Chiesa S. Maria
 93. Chiesa S. Andrea
 94. Chiesa S. Francesco
 95. Chiesa S. Maria
 96. Chiesa S. Andrea
 97. Chiesa S. Francesco
 98. Chiesa S. Maria
 99. Chiesa S. Andrea
 100. Chiesa S. Francesco

101. Chiesa S. Andrea
 102. Chiesa S. Francesco
 103. Chiesa S. Maria
 104. Chiesa S. Andrea
 105. Chiesa S. Francesco
 106. Chiesa S. Maria
 107. Chiesa S. Andrea
 108. Chiesa S. Francesco
 109. Chiesa S. Maria
 110. Chiesa S. Andrea
 111. Chiesa S. Francesco
 112. Chiesa S. Maria
 113. Chiesa S. Andrea
 114. Chiesa S. Francesco
 115. Chiesa S. Maria
 116. Chiesa S. Andrea
 117. Chiesa S. Francesco
 118. Chiesa S. Maria
 119. Chiesa S. Andrea
 120. Chiesa S. Francesco
 121. Chiesa S. Maria
 122. Chiesa S. Andrea
 123. Chiesa S. Francesco
 124. Chiesa S. Maria
 125. Chiesa S. Andrea
 126. Chiesa S. Francesco
 127. Chiesa S. Maria
 128. Chiesa S. Andrea
 129. Chiesa S. Francesco
 130. Chiesa S. Maria
 131. Chiesa S. Andrea
 132. Chiesa S. Francesco
 133. Chiesa S. Maria
 134. Chiesa S. Andrea
 135. Chiesa S. Francesco
 136. Chiesa S. Maria
 137. Chiesa S. Andrea
 138. Chiesa S. Francesco
 139. Chiesa S. Maria
 140. Chiesa S. Andrea
 141. Chiesa S. Francesco
 142. Chiesa S. Maria
 143. Chiesa S. Andrea
 144. Chiesa S. Francesco
 145. Chiesa S. Maria
 146. Chiesa S. Andrea
 147. Chiesa S. Francesco
 148. Chiesa S. Maria
 149. Chiesa S. Andrea
 150. Chiesa S. Francesco
 151. Chiesa S. Maria
 152. Chiesa S. Andrea
 153. Chiesa S. Francesco
 154. Chiesa S. Maria
 155. Chiesa S. Andrea
 156. Chiesa S. Francesco
 157. Chiesa S. Maria
 158. Chiesa S. Andrea
 159. Chiesa S. Francesco
 160. Chiesa S. Maria
 161. Chiesa S. Andrea
 162. Chiesa S. Francesco
 163. Chiesa S. Maria
 164. Chiesa S. Andrea
 165. Chiesa S. Francesco
 166. Chiesa S. Maria
 167. Chiesa S. Andrea
 168. Chiesa S. Francesco
 169. Chiesa S. Maria
 170. Chiesa S. Andrea
 171. Chiesa S. Francesco
 172. Chiesa S. Maria
 173. Chiesa S. Andrea
 174. Chiesa S. Francesco
 175. Chiesa S. Maria
 176. Chiesa S. Andrea
 177. Chiesa S. Francesco
 178. Chiesa S. Maria
 179. Chiesa S. Andrea
 180. Chiesa S. Francesco
 181. Chiesa S. Maria
 182. Chiesa S. Andrea
 183. Chiesa S. Francesco
 184. Chiesa S. Maria
 185. Chiesa S. Andrea
 186. Chiesa S. Francesco
 187. Chiesa S. Maria
 188. Chiesa S. Andrea
 189. Chiesa S. Francesco
 190. Chiesa S. Maria
 191. Chiesa S. Andrea
 192. Chiesa S. Francesco
 193. Chiesa S. Maria
 194. Chiesa S. Andrea
 195. Chiesa S. Francesco
 196. Chiesa S. Maria
 197. Chiesa S. Andrea
 198. Chiesa S. Francesco
 199. Chiesa S. Maria
 200. Chiesa S. Andrea

Valentijnsdag, de dag van de liefde die op 14 februari wordt gevierd, heeft zijn naam te danken aan een specifiek persoon.

De naam verwijst naar Valentijn, een man die in de derde eeuw leefde in de Italiaanse stad Interamna. Tegenwoordig staat deze stad bekend als Terni en ligt ongeveer 100 kilometer ten noordoosten van Rome.

De oudste vermelding van Valentijn van Interamna komt uit een kerkelijk 'Martelaarsboek van Hiëronymus', dat dateert uit circa 430 en de volgende informatie bevat:

Heilige Valentijn, [begraven in] Interamna, 63 Romeinse mijlen van Rome aan de Via Flaminia

Deze ene zin geeft niet veel informatie over het leven van Valentijn. Om meer te weten te komen, moeten we een paar eeuwen later zoeken.

passio valentini

Rond de 8e eeuw wordt het document *'Passio Valentini'* geschreven, ook wel bekend als *'Het verhaal van Valentijns vrijwillige en onschuldige lijden'*. Het begint met de introductie van zes personages. Allereerst zijn er drie geleerden: Proculus, Ephebus en Apollonius. Ze komen uit Athene en zijn naar Rome verhuisd om Latijn te leren. Dan hebben we de leraar Grieks, Crato, een wijs man die tweetalig is en zowel Grieks als Latijn spreekt. Proculus, Ephebus en Apollonius wonen in een appartementje bij hem thuis. Verder is er Chaeremon, de zoon van Crato, die ernstige gezondheidsproblemen heeft. Soms krijgt hij een aanval, zo erg dat Chaeremon vooroverbuigt, verkrampd en niet meer rechtop kan komen. Het duurt soms minutenlang, waarin hij af en toe het bewustzijn verliest en lichte schokken heeft. Chaeremon heeft het zwaar en vader Crato maakt zich grote zorgen. Het laatste personage is Fonteius, een voormalig officier. Hij vertelt aan leraar Crato dat zijn broer ook erg ziek is geweest, net als Chaeremon, en dat bisschop Valentijn hem genezen heeft.

Omdat Crato alle artsen in Rome heeft geraadpleegd over het probleem van zijn zoon, dringt Fonteius er bij hem op aan de hulp van Valentijn in te roepen. Crato heeft niets meer te verliezen en stuurt zijn drie leerling-geleerden naar Valentijn om hem te vragen

of hij naar hun huis wil komen. Gelukkig is de bisschop bereid om te komen. Het duurt dan ook niet lang voordat Valentijn voor Crato's deur staat. Als de deurbel gaat, vermoedt Crato wie er staat en met een grote glimlach doet hij open.

'Zeer geachte bisschop Valentijn, welkom in mijn huis,' spreekt Crato opgewonden en hoopvol. Terwijl hij Valentijn van boven naar beneden bekijkt, denkt Crato bij zichzelf dat Valentijn er niet heel bijzonder uitziet. Het lijkt er ook niet op dat hij dokterspullen of medicijnen bij zich heeft. Maar goed, schijn kan bedriegen en daarom valt hij meteen met de deur in huis. *'Ik hoor veel over u, beste Valentijn. Kunt u naar mijn zoon Chaeremon kijken? Hij heeft last van aanvallen. Eerder heeft u de broer van mijn vriend Fonteius genezen. Zou u ook zo'n wonder bij mijn zoon Chaeremon kunnen verrichten?'*

'Ja hoor, dat is niet zo moeilijk,' glimlacht Valentijn resoluut. *'Als dat is wat jij wilt, zal hij genezen.'*

Verbouwereerd staat Crato in de deuropening. Dit had hij niet verwacht. Zo snel? En hoeveel geld zou dat kosten? Wat is de volgende stap? Moet ik nu heel koel en zakelijk reageren of juist heel blij?

Duizend gedachten spelen door zijn hoofd, als het hem ineens opvalt dat Valentijn nog op de deurmat staat.

‘Ach, wat ongastvrij van me,’ verontschuldigt Crato zich snel. ‘Ik heb u nog niet eens binnengelaten. Kom binnen! Dit is fantastisch nieuws! Zullen we onder het genot van een goede kop koffie eens over de kosten praten? Ik ben nogal praktisch ingesteld en hou graag de verwachtingen helder. Als blijk van waardering, want ik ben zeker niet gierig, wil ik u graag de helft van mijn bezittingen aanbieden. Kijk gerust om u heen, ik ben een vermogend man, u zult niet teleurgesteld zijn. Zullen we anders meteen naar Chaeremon toelopen? Ik laat de koffie wel naar zijn kamer brengen.’

‘Uuum, beste Crato,’ spreekt Valentijn rustig, ‘je lijkt inderdaad een vermogend en wijs man. Je spreekt twee talen en hebt zelfs studenten in huis. Hoe komt het dan dat je zo slecht naar mij geluisterd hebt?’

Verschrikt kijkt Crato naar Valentijn.

‘Hoe bedoelt u?’

‘Nou, precies zoals ik het heb gezegd.’

‘U zei toch: “Als ik het wilde”? Nou, ik wil wel hoor. Wat heb ik verkeerd gezegd? Dat heb ik dan niet bewust gedaan hoor. Of wilt u liever thee in plaats van koffie?’

**Je moet
mij *geloof*
geven**

‘Inderdaad, ik zei: “als jij het wilt,” en met een verwachtingsvolle blik kijkt Valentijn naar Crato. Langzaam had hij de woorden uitgesproken, met een niet mis te verstane klemtoon op het woord ‘jij’. Maar Valentijn ziet dat Crato de hint niet oppakt. ‘Kijk,’ legt Valentijn uit, ‘je kunt mij wel de helft van je bezittingen beloven, maar zo werkt het niet. Jij moet mij geloof geven, Crato, dat je erop vertrouwt dat de god Jezus je zoon Chaeremon kan genezen. Gooi al die Romeinse goden overboord, die kunnen je niet helpen. En laten we alsjeblieft niet meer over de helft van je bezittingen praten. Geef die maar aan de armen. Ik wil het niet hebben. Geld gaat je niet helpen om je zoon te genezen. Ken je dat verhaal uit het evangelie van Lukas?’

Licht in verwarring en gespannen schudt Crato zijn hoofd, hij had nog nooit van ene Lukas gehoord. Zijn ogen smeken Valentijn om meer over Lukas te vertellen. Valentijn vervolgt:

‘In het evangelieboek staat een prachtig verhaal over een man die niet meer kon lopen. Zijn vrienden pakken hem op, brengen hem naar een huis, klimmen op het dak, breken het open en laten hem erdoorheen zakken. De lamme man landt zo vlak voor de voeten van de god-mens Jezus. Jezus geneest hem, staat dan in het evangelie, als hij het geloof van de vrienden ziet. Snap je waar ik naartoe wil met dit verhaal? ... die vrienden hadden geloof!’

‘OK, ik snap het, denk ik. Dat verhaal van Lukas kende ik overigens serieus nog niet, maar ik wil die god zeker proberen en graag in hem geloven. Kunt u mij nog meer over vertellen, over hoe dat geloven werkt?’

‘Jazeker, ik kan er uren over vertellen. De evangeliën staan er vol van! Zo kreeg een gelovige centurion zijn stervende dienaar terug. Een leider van de synagoge zag door het geloof zijn dode dochter levend worden. De zussen van Lazarus zagen hem, na drie dagen dood te zijn geweest, uit het graf opstaan. Het geloof van Mozes gaf zijn strijdende leger de overwinning. En er is nog een verhaal in het Oude Testament, over een weduwe die haar zoon terugkreeg uit de dood door de profeet Elia. Bijzonder toch, dat het geloof van de één van zo’n grote betekenis kan zijn voor een ander, die minder of zelfs helemaal geen geloof kan opbrengen? Ik bedoel maar, hoeveel geloof kan iemand hebben die gestorven is? Maar goed, ik zal je niet vermoeien met nog meer voorbeelden, mijn punt is duidelijk lijkt me.’

‘Ja, hoor. Je hebt je punt nu wel gemaakt, beste Valentijn,’ spreekt Crato glimlachend. ‘Geef me tien minuten, dan zal ik mijn vrouw erbij halen, samen met de rest van de familie en mijn dienaren. Met z’n allen zullen wij beloven dat we volgelingen van Jezus worden. Wij geloven en vertrouwen erop dat mijn zoon beter zal worden! Ik ga ze nu meteen halen. Blijf gerust aan tafel zitten, het duurt niet lang.’ Opgewekt beent Valentijn de kamer uit.

het *geloof*
van de één
kan van
betekenis
zijn voor
de ander

Tijdens het gesprek tussen Crato en Valentijn zijn de Atheense studenten Proclus, Ephebus en Appolonijs aangeschoven en met grote interesse volgden zij het gesprek. Ze wonen al een tijd bij Crato in huis en hebben de zieke Chaeremon van dichtbij meegemaakt. Hartverscheurend vinden ze zijn ziekte en ook zij willen graag helpen.

‘Wij doen ook mee, samen met de rest van de familie,’ spreken ze in koor. ‘Als uw god Jezus Chaeremon kan genezen, willen wij er ook alles aan doen. Ook wij zullen geloven, dat beloven we.’

‘Laten we dan een dag en een nacht in stilte en gebed doorbrengen,’ spreekt Valentijn resoluut en opgewekt. ‘Weten jullie misschien waar de kamer van Chaeremon is? Laat Crato ondertussen zijn familie maar verzamelen, dan gaan wij vast naar zijn kamer.’

Bij Chaeremons kamer aangekomen vraagt Valentijn iedereen om niet binnen te komen. Ondertussen is Crato’s familie ook verzameld en met z’n allen zien ze hoe Valentijn de deur achter zich dichttrekt. Het schemert in de kamer en in een hoek ziet Valentijn Chaeremon zitten. Op de grond. Helemaal verkrampt. Zijn hoofd voorovergebogen, tussen zijn knieën. Schokkerig beweegt hij wat heen en weer. Liefdevol tilt Valentijn hem op en legt hem op een zacht kleedje, een geitenvacht dat op de grond ligt. Hij gaat naast

hem staan en met beide handen omhoog bidt hij om een wonder. *‘Heer, kijk alstublieft naar ons geloof,’* bidt Valentijn. Er gebeurt niets, moedig gaat Valentijn door met bidden. Buiten de deur klinkt het geroezemoes van de mensen op de gang. *‘Bid met mij mee,’* fluistert hij door de deur, *‘vraag God om een wonder. Laten we met z’n allen vragen om geloof.’*

Niemand weet precies hoe lang het duurde. De tijd glijdt langzaam biddend voorbij, als er plotseling een fel licht verschijnt. Valentijn knijpt zijn ogen dicht en de mensen op de gang wijzen verbaasd naar het licht dat onder de deur vandaan komt. Wat zou het zijn?

‘Het lijkt wel of er brand is uitgebroken,’ zegt Proclus geschrokken. *‘Zou de olielamp zijn omgevallen?’*

‘Nee, dit is fel wit licht, anders dan bij een brand en ik hoor ook geen stemmen,’ analyseert Appolonius.

‘Zullen we naar binnen gaan?’ vraagt Proclus aan Crato.

‘Nee, laten we dat niet doen. Laten we vertrouwen houden. Misschien is dit wel een test!’

‘Maar het is toch niet normaal zoveel licht?’

‘Precies.’

‘Oké, Crato, jouw huis, jouw beslissing. Wij volgen je als goede leerlingen.’ Hiermee is de discussie afgedaan.

Terwijl men zich buiten de deur probeert te herpakken, voelt Valentijn met het licht een warme gloed over zich komen. Het voelt vertrouwd en beangstigend, maar het vertrouwde gevoel krijgt langzaam de overhand. Stijf houdt Valentijn zijn ogen dicht, het is zo fel dat hij het licht dwars door zijn oogleden ziet. Zonder ophouden blijft hij bidden. Onverschrokken. De minuten kruipen voorbij. Een kwartier, een half uur. Achteraf had iedereen het idee dat het licht wel een uur lang had geschinen, voordat Valentijn het uitschreeuwde van geluk. Langzaam is Chaeremon door het licht wakker geworden, als uit een droom, zou hij later hebben verteld aan zijn vader. Naast hem staat Valentijn, met zijn handen naar de hemel. Aan zijn kleed hijst Chaeremon zich omhoog. En dat niet alleen, hij begint zelfs te praten!

De biografie van de *Passio Valentini* vertelt vervolgens dat Chaeremon naast Valentijn gaat staan. Samen bedanken ze God voor het wonder. De mensen aan de andere kant van de deur horen ook dat Chaeremon aan het praten is. Tranen vullen ieders ogen. Want meer dan drie jaar lang kon hij niet praten, alleen maar kreten kon uitstoten. De mensen op de gang roepen aan de deur en vragen Valentijn of ze naar binnen mogen. Valentijn, als strenge en toegewijde bisschop, sommeert dat de deur gesloten moet blijven

totdat ze hun gebeden netjes hebben afgerond. Bij het aanbreken van de ochtend gaat de deur eindelijk open. Crato houdt zijn belofte door de hele familie samen met de Griekse studenten te laten dopen.

Na de genezing van Chaeremon verspreidt het nieuws zich snel over de marktplaatsen van Rome. En dat niet alleen, omdat Crato en de Griekse studenten bekend staan als geleerden, neemt ook vanuit wetenschappelijke kring de interesse toe in het christendom. Dit tot groot ongenoegen van de senatoren van Rome. Zij vinden het tegenculturele christelijke geloof van Valentijn verontrustend. Wanneer Abundius, de zoon van de hoofdbestuurder van Rome, zich christen noemt is de maat vol voor het Romeinse bestuur. Valentijn wordt gevangengenomen. De keuze die hij moet maken is eenvoudig: offer aan de Romeinse goden, zoals alle fatsoenlijke Romeinse burgers doen, of onderga straf. Eigenwijs en standvastig als Valentijn is, weigert hij te offeren. Dit besluit komt hem duur te staan. Valentijn wordt zwaar gestraft. Met stokslagen proberen ze hem te dwingen te offeren, maar hij geeft geen krimp. De stokslagen lijken geen effect op Valentijn te hebben en uiteindelijk wordt hij bloedend in de gevangenis gegooid. Want wie niet wil buigen, moet uit de samenleving verwijderd worden.

Hoe Valentijn erin slaagt te communiceren met zijn volgelingen staat niet beschreven in de verhalen, maar vanuit de gevangenis weet hij contact te leggen met de mensen uit zijn kerk. Al brieven schrijvend probeert hij hen op te beuren, aansporend niet te treuren en trouw te blijven aan hun geloof in de god die Chaeremon genas.

Wanneer Furiosus Placidus van Valentijns berichten hoort, raakt hij woedend. Deze Romeinse bestuurder wil rust in zijn stad en gehoorzaamheid van de burgers. En Valentijn blijft vanuit de gevangenis onrust stoken en roept mensen op afscheid te nemen van de Romeinse goden. De maat is vol. Midden in de nacht laat Furiosus Placidus Valentijn uit de gevangenis halen en naar een geheime locatie brengen. Daar geeft hij soldaten de opdracht Valentijn te onthoofden. En zo gebeurt het. Opgeruimd staat netjes, moet Furiosus gedacht hebben. Het feit dat de executie buiten alle gerechtelijke procedures om plaatsvindt, in het geheim en midden in de nacht op 14 februari, vindt hij minder belangrijk dan het probleem dat Valentijn zelf vormde.

Hoe de drie studenten te horen krijgen over de executie is niet bekend. Misschien heeft een indiscrete gevangenisbewaarder

erover verteld en zijn ze naar de executieplek gegaan. Of misschien hebben ze Valentijns vertrek vanuit de gevangenis gevolgd en zijn ze getuige geweest van zijn executie. Hoe dan ook, volgens de verhalen komen Proculus, Ephebus en Apollonius uiteindelijk bij het levenloze lichaam van Valentijn. Midden in de nacht nemen ze zijn lichaam mee en brengen het naar de kerk in Terni. Na een kerkdienst wordt Valentijn begraven in een veld net buiten de stad in het jaar 269.

De dood van Valentijn zorgt voor veel opschudding. Niet alleen omdat hij geëxecuteerd is, maar ook omdat Proculus, Ephebus en Apollonius vol ijver zijn werk voortzetten vanuit Valentijns kerk.

Ze blijven mensen aanmoedigen om zich niet in te laten met de Romeinse goden. Voor veel Romeinse bestuurders was één Valentijn al te veel, laat staan drie!

Het is ook geen verrassing als enkele dagen na Valentijns dood een boze menigte de kerk binnenstormt waar Proculus, Ephebus en Apollonius een nachtdienst houden. Ze slepen hen mee naar consul Lucentius, die de mannen direct in de gevangenis gooit. Als andere gelovigen horen van de gevangenneming van Proculus, Ephebus

en Apollonius, maken ze bezwaar bij Lucentius. Om de zaak snel af te handelen, worden de drie geleerden midden in de nacht voor het tribunaal gesleept en in allerijl ter dood veroordeeld. Net als bij Valentijn worden ze dezelfde nacht geëxecuteerd. Lucentius beseft maar al te goed dat het vooringenomen vonnis en de gehaaste executie controversieel zijn. Daarom maakt hij zich snel uit de voeten, samen met een paar bevriende diplomaten, voordat hij verantwoording moet afleggen.

Niemand weet waar Lucentius en zijn vrienden naartoe gegaan; de geschiedenis is hen vergeten. Maar Valentijns levensverhaal is bewaard gebleven en tot op de dag van vandaag vormen zijn moed en vertrouwen op God een inspiratie voor iedereen!

Heer,
kijk naar
ons *geloof*

M **NK**

COLLECTIVE

monkcollective.nl